

ד' שפתי תפתח

- מפגש ראשון -

כתר שם טוב:

שלושה אותיות בונות ששה בתים כמו אותיות הצ"ר, שיש לו ששה צירופים וידוע בקבלה רבי מפי רבי ממורנו הבעש"ט נ"ע דבצירוף זה הרי יש בו ג' עקרים וג' מסתעפים העקרים הם הצר, רצה, צהר. ואמר מורנו הבעש"ט נ"ע דע"י האותיות דתורה ותפלה שהוא עניין בא אל התיבה, דתיבה הם אותיות התורה והתפלה ובא אל התיבה הוא הכניסה בתוך האותיות של תורה ותפלה, לערנען מיט אַ חיות און דאָוונען מיט אַ חיות (תרגום: ללמוד בחיות ולהתפלל בחיות) דהחיות מורה על פנימיות הרצון שהוא עניין רצה, הנה על ידי זה נעשה צה"ר לתיבה, דבכח זה מהפכים את הצר"ה של הצ"ר הצורר ר"ל, לצה"ר וע"ד דכתיב ועת צרה היא ליעקב, וממנה יושע דלא זו בלבד שיפטר מן הצרה, אלא עוד כי וממנה יושע, דמן הצרה ההיא תצא לו עוד ישועה. דזהו"ע צהר שמאיר אור רב, וכמו בצהרים שהוא תוקף זריחת השמש כן כתיב ואוהביו כצאת השמש בגבורתו.

מרחשון:

מרחשון הוא מלשון רחושי מרחשן (מגילה כז ע"ב), שהשפתיים מרחשין עדיין מעבודת ותפילות חודש תשרי, חשים עוד בטעם תפילות ימי ראש השנה והימים הנוראים והקדושים... ובעמדנו עתה אחר ימים קדושים כאלו, בהם התעורר כל אחד ואחד בהתעוררות תשובה, אם בסליחות או בתפילות וכדו', שומה עלינו לזכור ולשמור התעוררות זו בלבנו גם להבא, להחדיר רוחם והשפעת הקדושה מימים נעלים אלו ולחקקם בקרבנו, למען יעמדו לימים רבים.

האדמו"ר רבי חיים מאיר מויז'ניץ, דברי אלוקים חיים לספר דברים

תפילה, הרב בני זצ"ל:

אם לא אזכה לנס, לאריכות ימים, הנני מבקש שאחד מן הדוברים בזמן ההלוויה יזכיר את דברי קודשו של הרב קוק זצ"ל בעולת ראייה חלק א עמוד י"ב: "אי אפשר לתפילה שלא תעשה את רישומה; אם היא פועלת את פעולתה על פי המטרה הפרטית המסוימת שלה – או מסבבת דרכים רבים ומסובכים, אלה הם מפלאות תמים דעים!" – אף תפילה אינה שבה ריקם מלפניו!

שלוש פסיעות:

יכוין רגליו זה אצל זה בכיון כאלו אינם אלא אחת להדמות למלאכים דכתיב בהן ורגליהם רגל ישרה כלומר רגליהם נראים כרגל אחד. רמ"א: יש אומרים כשעומד להתפלל ילך לפניו ג' פסיעות דרך קרוב והגשה לדבר שצריך לעשות (רוקח): שו"ע צה, א

ד' שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ

כיון דתקיננו רבנן למימר ה' שפתי תפתח כתפלה אריכתא דמיא – ברכות ד,ב

ד' שפתי תפתח

בעל שם טוב בראשית פרשת נח:

פט. יחשוב שעולם הדיבור מדבר בו וזולתו אי אפשר לדבר כמו שנאמר (תהלים נ"א, י"ז) אדנ"י שפתי תפתח, וגם כן מחשבתו אי אפשר להיות כי אם על ידי עולם המחשבה, והוא כשופר כי מה שתוקעין בתוכו אותו הקול הוא מוציא, ואם יפרוש ממנו התוקע אז לא יצא קול, **כך בהעדר חס ושלום כוחו יתברך שמו ממנו אינו יכול לדבר ולחשוב:**

צו. כאשר מתחיל האדם להתפלל **מיד כשאומר אדנ"י שפתי תפתח השכינה מתלבשת בו ומדברת הדיבורים, וכשיהיה לו האמנה שהשכינה מדברת אלו הדיבורים בודאי תפול עליו אימה ויראה** וגם הקדוש ברוך הוא כביכול מצמצם את עצמו ושורה אצלו כמו שנאמר (שיר השירים ב', ט') מציץ מן החרכים מהאותיות שהם היכלות והוא הולך מהיכל להיכל, ובכל היכל דנין אותו אם הוא ראוי לכנוס, ואם היה האדם משים אל לבו שדנין אותו בעת שנפלה לו מחשבה זרה בודאי היה מתפלל בכוונה, רק שהוא שוכח שדנין אותו וכו':

רש"י: מחול לי ויהי לי פתחון פה להגיד תהלתך

בית יוסף: וכתב ה"ר יונה (ג. ד"ה כיון) פירוש זה הפסוק דבוק עם הפסוק שאחריו שאומר כי לא תחפוץ זבח ואתנה וגו' ואמר אותו דוד כשהיה מתפלל על חטא בת שבע שחטא בו במזיד ועל המזיד אין מביאין קרבן **ועל כן היה מתפלל לבוא תסייעני שאוכל לכון בתפילתי ולספר מהלליך כדי שתהיה תפילתי מקובלת שכיון שלא תחפוץ זבח על המזיד תהיה תפילתי כפרה במקום קרבן** ועכשיו גם כן שאין לנו בית המקדש ואין אנחנו מקריבים קרבנות אנו אומרים אותו על אותו ענין שתהא תפילתינו מקובלת ורצויה במקום זבח וקרבן ומפני שנתקן על ענין התפילה אמרו דכתפילה אריכתא דמיא עכ"ל ...

ופי יגיד תהלתך

...התהילה היא ההכרה הפנימית, שהשפע הטוב ומקור החיים נוזל תמיד באין הפסק, וכל הנשא, המרום, היפה והנשגב, הטוב והחסד, הוא באמת בלא כל התעכבות, בתמידות גמורה באין הפסק של זמנים, ובאין הפרעה, בין חלקי העתים. **זאת היא הארה עליונה הנקראת בשם תהילה, מלשון "יהל אור", העומדת למעלה מכל ביטוי ... - עולת ראייה**

"תהלה" היא הדיבור המחזיר את הקרינה של מעשי ה', דברי השירה על כוח ה' במעשיו.

עיקר פירוש "התהלל": לגרום שאישיות תהיה קורנת ואורה יהל; הוה אומר: להביא לידי כך שהמהות הפנימית תהיה ניכרת על ידי גילויים שופעי כח (השוה פי' שמות טו, יא). ה' ויחסך אליו הם היסוד שכל מהותך הפנימית חיה ומגשימה בו את עצמה ובו היא זוכה להכרה – רש"ר הירש